

01/06/2016

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Στο πλαίσιο του κανονισμού 1301/ 2013, που διέπει το ΕΤΠΑ, άρθρο 7, του κανονισμού 1303/2013, που διέπει τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, άρθρο 36 και του κανονισμού 1304/2013, που διέπει το ΕΚΤ, άρθρο 12, βρίσκεται ο πυρήνας του ορισμού και της διερεύνησης των προβλημάτων και προοπτικών των ολοκληρωμένων και βιώσιμων αστικών αναπτύξεων, ΒΑΑ.

Σύμφωνα με τους παραπάνω κανονισμούς, ο σκοπός των ΒΑΑ αφορά την αντιμετώπιση οικονομικών, επιχειρηματικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων μιας πόλης και την προσπάθεια αναζωογόνηση υποβαθμισμένων χωρικών περιοχών, για την περίοδο 2014-2020.

Σαν βασικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των αστικών χωρικών ενοτήτων και των αντιστοίχων δράσεων θεωρούνται:

Το περιεχόμενο, η ωρίμανση, η τοπική διοικητική και λειτουργική ικανότητα υλοποίησης, η νομοθετική συμμόρφωση με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, η δυνατότητα συμμετοχής πολιτών και φορέων με πραγματικό και όχι προσηματικό τρόπο.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΕΤΠΑ, οι επιμέρους δράσεις πρέπει να είναι στενά αλληλένδετες και να επιδιώκουν με απόλυτη σαφήνεια την βελτίωση των χωρικών, οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών της προς ανάπτυξη αστικής περιοχής.

Να στοχεύουν δηλαδή με σαφή τρόπο στην ολοκληρωμένη απάντηση στα προβλήματα του αστικού ιστού και να δίνουν λύσεις στις πραγματικές αναπτυξιακές ανάγκες της πόλης.

Συνολικά, τα πιθανά σχέδια ΒΑΑ, για να επιτύχουν το στόχο της άμεσης και βιώσιμης ανάπτυξης των υποβαθμισμένων περιοχών του Δήμου ή της αντιμετώπισης των

πραγματικών αστικών προβλημάτων, πρέπει να διαθέτουν όλες τις προϋποθέσεις ωρίμανσης.

Να διαθέτουν έτοιμες μελέτες, που να προσδιορίζουν με ακρίβεια μέτρα και επενδύσεις, τουλάχιστο μέχρι το 2020, κυρίως, όμως, να λειτουργούν αλληλοσυμπληρωματικά με τις εθνικές και ιδιωτικές επενδύσεις, που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν στην περιοχή του Δήμου.

Να μην αποτελούν, απλά, μια συρραφή από κοινωνικά προγράμματα και τεχνικά έργα, που στρέφονται στη κατεύθυνση της χρηματοδοτικής υποβοήθησης τρεχουσών αναγκών της τοπικής αυτοδιοίκησης, τόσο της διοικητικής/ οργανωτικής γραφειοκρατίας, όσο και της τεχνικής υπηρεσίας του Δήμου.

Η ταυτότητα της πόλης είναι ζητούμενο. Αποτελεί αδήριτη ανάγκη το ολοκληρωμένο χωροταξικό και αναπτυξιακό σχέδιο της πόλης που θα ακολουθεί ένα συγκεκριμένο όραμα.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΒΑΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Η παρούσα ανάλυση στηρίζεται στη δευτερογενή μελέτη και αξιολόγηση των εξής δεδομένων:

- Των πρόσφατων αναθεωρημένων χωροταξικών σχεδίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) - ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας (ομάδα εργασίας ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας για την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδίου ΠΔΕ, Μάρτης 2016).
- Των μελετών ΒΑΑ και ΟΧΕ της ΠΔΕ (διαβούλευση της Διαχειριστικής Αρχής ΠΔΕ και Δήμου Αγρινίου, Απρίλης 2016).
- Την παρουσίαση ΒΑΑ Αγρινίου, όπως παρουσιάστηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου.
- Την ίδια τεχνογνωσία του ΤΕΕ Αιτ/νιας σε θέματα αστικού σχεδιασμού και ανάπτυξης.

Από τα προηγούμενα εξάγονται οι εξής **παρατηρήσεις για το προτεινόμενο σχέδιο ΒΑΑ του Δήμου Αγρινίου:**

A. Η τεχνικο-οικονομική μελέτη για την επιλεγμένη αστική περιοχή ΒΑΑ Αγρινίου, που ανατέθηκε από την Περιφέρεια σε μελετητικό γραφείο, έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί ή να βρίσκεται σε β' φάση, πριν τη σύνταξη των αντιστοίχων προτάσεων της Δημοτικής Αρχής και των λοιπών φορέων και πολιτών της πόλης. Στη σχετική διαβούλευση, όμως, της Διαχειριστικής Αρχής ΠΔΕ για ΒΑΑ Αγρινίου παρουσιάστηκε ένα πολύ γενικόλογο και πρώιμο στάδιο της μελέτης, που δεν φαίνεται να προχώρησε τους επόμενους μήνες.

Σε αυτό το πλαίσιο ο Δήμος Αγρινίου παρουσίασε ένα κείμενο αρχών και προτάσεων, για το οποίο ζητήθηκε η συνδρομή και διαβούλευση μέχρι 31/5.

B. Η προτεινόμενη διαβούλευση για την πρόταση ΒΑΑ του Δήμου οδηγεί, εξ ανάγκης, σε ένα σχέδιο, που συντάσσεται σύμφωνα με την «κλασσική αυτοδιοικητική» λογική της

κατηγοριοποίησης των έργων, ώστε να καλύπτουν τις βραχυχρόνιες ανάγκες του τεχνικού προγράμματος του Δήμου, δίχως να μπορεί να επιφέρει πραγματικό όφελος στην τοπική αστική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Σε ένα ευρύτερο επίπεδο, το πραγματικό ζητούμενο είναι ο επαναπροσδιορισμός της ίδιας της ταυτότητας της πόλης και τα εργαλεία ανάδειξής της.

Γ. Η αναφορά σε **ένα εξωτερικό - πράσινο δακτύλιο**, με τα συγκεκριμένα όρια που δείχνει το σχετικό σχέδιο του Δήμου, **δεν προσφέρει τις απαραίτητες αναπτυξιακές και πολεοδομικές προοπτικές στην πόλη**, καθώς τα πιο σημαντικά προβλήματα, αλλά και οι πιο σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες αναπτύσσονται έξωθεν από τον πράσινο δακτύλιο, ιδιαίτερα **στο νότιο άξονα της πόλης**.

Δ. Στον **εσωτερικό δακτύλιο**, που προτείνει το σχέδιο του Δήμου, δεν προσεγγίζονται με την απαραίτητη τεχνική σαφήνεια τα σημαντικά **«αστικά κενά»**, **οι ανοιχτοί χώροι της πόλης**, τόσο πολεοδομικά, όσο και σε κτίρια, για τα οποία πρέπει να δοθούν βιώσιμες λύσεις. Το σχέδιο του Δήμου θα μπορούσε να συμπεριλάβει:

- Καταγραφή όλων των εγκαταλελειμένων κτιρίων στο Δήμο Αγρινίου, ιδιαιτέρως στο κέντρο της πόλης και οργάνωση ολοκληρωμένου σχεδίου εκμετάλλευσής τους, με τη βοήθεια του ΤΕΕ Αιτ/νίας, που θα συνοδεύεται με τις αντίστοιχες μελέτες (στατικής επάρκειας, ενεργειακές, πυροπροστασίας κλπ).
- Αξιοποίηση των ανοιχτών και ακαλύπτων χώρων του Δήμου ή ακόμα και ιδιωτών εντός του αστικού ιστού για τη δημιουργία ενός εσωτερικού αστικού δικτύου από πράσινο, **ενός εσωτερικού πράσινου δακτυλίου**.
- Επίσης, οι προτάσεις **για πεζοδρομήσεις** πρέπει να συνοδεύονται από:
  - Κυκλοφοριακή μελέτη έτσι ώστε να μη δημιουργηθούν περισσότερα προβλήματα από αυτά που λυθούν, με χώρους στάθμευσης κοντά στο κέντρο.

- Διεύρυνση της ελεγχόμενης στάθμευσης με χρήση «έξυπνων μοντέλων»
- Αστική συγκοινωνία με ευέλικτα λεωφορεία που θα διασχίζουν κάθετα την πόλη.
- Η πεζοδρόμηση δεν σημαίνει περεταίρω τσιμεντοποίηση. Θα πρέπει να γίνει με εκτενή χρήση πρασίνου με μικρά και μεγάλα δένδρα που θα αποτελούν τουλάχιστον το 50% της κάλυψης

Να σημειώσουμε πως η προβληματική για τα αστικά κενά και τις αντίστοιχες αναπλάσεις για λόγους αναπτυξιακούς/ επενδυτικούς και κοινωνικούς/ πολιτιστικούς είναι στην πρώτη γραμμή σήμερα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Ε. Όσον αφορά τα προβλήματα και τις ανάγκες των **κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων της πόλης** στον προγραμματισμό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι προτάσεις τους.

Ο Δήμος Αγρινίου θα μπορούσε να συνεργαστεί με τους κοινωνικούς φορείς για να αντλήσουν περαιτέρω πόρους για την αντιμετώπιση των σημαντικών κοινωνικών και πολιτιστικών προβλημάτων της πόλης.

Στ. Σημαντική, ακόμη, παράλειψη στην προτεινόμενη ΒΑΑ είναι η απουσία **του τοπικού Πανεπιστημίου και ιδιαίτερα του τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών**, καθώς τόσο το κτίριο, όσο και ο ευρύτερος περιβάλλον χώρος χρήζουν πραγματικής γενναίας παρέμβασης, ενώ το τμήμα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε πολλές πλευρές του έργου του.

Αποτελεί πρώτη προτεραιότητα, στις παρούσες συνθήκες, να **αναζητηθεί ένας καλύτερος κτιριακός χώρος για τη στέγαση των τμημάτων**, με τη συνεργασία του Δήμου, των ιδίων των τμημάτων, του ΤΕΕ Αιτ/νίας και της Περιφερειακής Ενότητας Αιτ/νίας της ΠΔΕ.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ ΓΙΑ ΒΑΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Στη συγκεκριμένη πρόταση ΒΑΑ Αγρινίου πρέπει να διαφαίνεται, με σαφή τρόπο, η ολοκληρωμένη απάντηση στα προβλήματα του αστικού ιστού, φυσικά και κοινωνικά και να δίνονται λύσεις με ολοκληρωμένο τρόπο στις πραγματικές αναπτυξιακές ανάγκες της πόλης, που απαιτείται να μελετηθούν σε βάθος και για όλες τις αστικές περιοχές- γειτονιές.

Για το λόγο αυτό προτείνεται η πιο ουσιαστική τεχνική εμβάθυνση για το σχέδιο ΒΑΑ Αγρινίου, μέσα από την όποια μορφή συνεργασίας ΤΕΕ Αιτ/νίας - Δήμου επιλεχθεί κατάλληλη για αυτό το σκοπό. Ειδικότερα:

Θα ήταν χρήσιμο να επιδιωχθεί η συγκρότηση κοινής ομάδας εργασίας ΤΕΕ με το Δήμο, η οποία μπορεί να επισυναφθεί σε επόμενα βήματα του σχεδιασμού.

Σε αυτό το πλαίσιο διαβούλευσης και παρά το γεγονός πως πρόκειται για μια διαδικασία αποτρεπτική, από χρονικής και τεχνικής πλευράς, έως 31/5, οι προτάσεις του ΤΕΕ Αιτ/νίας είναι οι εξής:

1. Ωρίμανση μελετών και δράσεων και παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου χωρικού και αναπτυξιακού/ επενδυτικού σχεδίου για την πόλη, που θα ανταποκρίνεται στην ανάγκη/όραμα μιας πόλης με ταυτότητα.

2. Για την υλοποίηση της πρότασης του Δήμου σχετικά με τη δημιουργία <<Εσωτερικού>> Δακτυλίου κρίνονται απαραίτητα τα κάτωθι:

- Σύνταξη μελετών (τοπογραφικές αποτυπώσεις, κυκλοφοριακών επιπτώσεων), έτσι ώστε να αναλυθούν δεδομένα (πολεοδομικά, φόρτοι) και να προταθούν τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις.
- Ειδικότερα για τις προτεινόμενες πεζοδρομήσεις, αν και συμβάλλουν στη δημιουργία της εικόνας ενός πιο προσιτού κέντρου πόλης για τον πεζό,

μ μ μ
(
,
).

- Επιπρόσθετα, για τη διαμόρφωση των πεζοδρομήσεων (φυτεύσεις, είδος πλακόστρωσης κλπ) θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν τόσο η ανάγκη ανεφοδιασμού των καταστημάτων, όσο και η εύκολη πρόσβαση σε κάθε σημείο ασθενοφόρων και πυροσβεστικών οχημάτων. Τέλος, ένα από τα χαρακτηριστικά του κέντρου της πόλης είναι ότι συνεχίζει να φέρει τη χρήση κατοικίας σε σημαντικό βαθμό και έτσι είναι απαραίτητη η εξασφάλιση χώρου στάθμευσης για τους μόνιμους κατοίκους.
- Σε κάποιες περιπτώσεις προτεινόμενων πεζοδρομήσεων, όπως οι οδοί Δεληγιώργη, Παπαθανάση, Γεράκη και Σουλίου, υπάρχει απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων στάθμευσης. Εναλλακτικά θα μπορούσε κάτι τέτοιο να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία χώρου στάθμευσης αποκλειστικά για τους κατοίκους του κέντρου σε συγκεκριμένα σημεία.
- Σχεδιασμός των δικτύων αστικής υποδομής και οι εγκαταστάσεις τους. Τα δίκτυα αστικής υποδομής και οι εγκαταστάσεις τους αποτελούν μέρος της πόλης και των λειτουργιών της και επηρεάζουν καίρια την ανάπτυξή της. Ως εκ τούτου, ο σχεδιασμός των δικτύων πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα και αλληλένδετα με τον πολεοδομικό σχεδιασμό. Τα δίκτυα αστικής υποδομής είναι πολυσύνθετο πρόβλημα γιατί πέραν του πλήθους των παροχικών και συλλεκτήριων δικτύων που τοποθετούνται κάτω από τους δρόμους (νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, τηλέφωνο, φυσικό αέριο, δίκτυο πληροφοριών, αποχέτευση, όμβρια, κ.λ.π.), απαιτείται και η σωστή χωροθέτησή τους, ώστε ούτε δυσμενείς, αλληλεπιδράσεις ορισμένων δικτύων μεταξύ τους να υπάρχουν (ηλεκτρικά, τηλεφωνικά) ούτε κίνδυνος μόλυνσης ενός δικτύου από φθορά ενός άλλου (ύδρευση, αποχέτευση).
- Χρήση υλικών για την κατασκευή των νέων πεζοδρομήσεων φιλικών προς το περιβάλλον (κυρίως ψυχρά υλικά), εξαιτίας των υψηλών θερμοκρασιών που παρατηρούνται τους καλοκαιρινούς μήνες στην πόλη, κυρίως Ιούλιο και

Αύγουστο. Έτσι θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων αφού θα έχουμε βελτίωση μικροκλίματος της περιοχής, μείωση ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα και μείωση των επιπέδων θορύβου.

3. Καταγραφή και ανάπλαση - όπου είναι δυνατό - του εγκαταλειμμένου κτηριακού αποθέματος του Δήμου, ιδιαίτερα του αστικού κέντρου, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό του καθεστώς, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της πόλης και την αναζήτηση μιας ουσιαστικής αστικής ταυτότητας.

Σε ότι αφορά την αξιοποίηση και την **ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων** (κτιρίων των πρώην Καπναποθηκών Παπαστράτου, κτίριο πρώην Οργανισμού Καπνού), θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην εκπόνηση μελετών (στατικής επάρκειας, αρχιτεκτονικών, αποκατάστασης, δημιουργία μητρώου κτηριακού αποθέματος Δήμου) των κτιρίων αυτών καθώς πρόθεση του Δήμου είναι η στέγαση κάποιων υπηρεσιών του καθώς και δομών Δημιουργικής απασχόλησης παιδιού και πολιτισμού.

4. Αναζήτηση των αστικών κενών του Δήμου με στόχο την μελλοντική αξιοποίηση προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Προτείνονται τα κάτωθι:

- ✧ Καταγραφή των μη άρτιων και μη οικοδομήσιμων οικοπέδων που υπάρχουν προκειμένου να απαλλοτριωθούν και να προταθούν για χώρους πρασίνου ή για χώρους στάθμευσης.

- ✧ Ανάπλαση των οικοδομικών τετραγώνων Ο.Τ. 63-64-65 (Έναντι της Δημοτικής Αγοράς & Αρχοντικό Σωχωρίτη): Προτείνεται δίκτυο πεζόδρομων με την ενοποίηση των ακάλυπτων χώρων, έτσι ώστε να δίνεται η εντύπωση στον πολίτη ότι περπατά μέσα σε μια παλιά γειτονιά- εποχής του Αγρινίου. Όσον αφορά την ανάπλαση στο ΟΤ 65 καλό θα ήταν να κατεδαφιστούν τα επικινδύνως ετοιμόρροπα κτίρια (υπάρχει σχετικό έγγραφο στον Δήμο Αγρινίου με αριθμό πρωτοκόλλου 18/16/11-04-2016 από τους ενοίκους όμορων ιδιοκτησιών) που υπάρχουν εντός του Ο.Τ. τα οποία αποτελούν εστία μόλυνσεως προκειμένου να επιτευχθεί η δημιουργία ενός αστικού πάρκου.

- ⤴ Απόδοση στο κοινό, με ανάπλαση, δενδροφύτευση, κτλ, του χώρου περιμετρικά του κτιρίου της ΔΕΗ και, μετά την πεζοδρόμηση της Π. Σούλου, ενοποίησή του με το προαύλιο του 4ου Δημοτικού Σχολείου. Πιθανή επέκταση και στο οικόπεδο του σημερινού ερειπωμένου κτιρίου του Οργανισμού Καπνού.
- ⤴ Εξέταση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ιδιοκτησιών πέριξ της στοάς Παπαγιάννη και διερεύνηση, εάν υπάρχει η δυνατότητα, εξαγοράς ορισμένων (απαλλοτριώσεις) με παράλληλη ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου του και ενοποίηση με τον περιβάλλοντα χώρο της Πλατείας Δημάδη. Δημιουργία μίας επιπλέον πλατείας στο πυκνοδομημένο κέντρο του Αγρινίου.

⤴ μ

⤴ , μ

μ

5. Σχετικά με τα ρέματα του Αγρινίου, διαπιστώνεται η δυνατότητα δημιουργίας ενός ενδιαφέροντος δικτύου χώρων πρασίνου, βασισμένο στα ρέματα, που κατά κύριο λόγο διασχίζουν την πόλη με κατεύθυνση από βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά.

Για τα ρέματα θα πρέπει όμως να προηγηθεί η σύνταξη μελέτης οριοθέτησης η οποία θα περιλαμβάνει εκτός από το οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό υπόβαθρο αλλά και την υδρολογική και υδραυλική μελέτη, στις οποίες θα περιγράφονται οι συνθήκες που υφίστανται στην λεκάνη απορροής του κάθε υδατορεύματος, θα υπολογίζεται η πλημμυρική παροχή και θα προσδιορίζονται οι γραμμές πλημμύρας στο τμήμα του υδατορεύματος που οριοθετείται.

Παράλληλα, προτείνονται τα κάτωθι:

- ⤴ Επέκταση του πράσινου δακτυλίου στο μη καλυμμένο σκέλος του ρέματος Αγ. Κωνσταντίνου με ανάδειξη των καταρρακτών, καθαρισμό της όχθης, απομάκρυνση των παράνομων κτισμάτων πλησίον της κοίτης του (στάνες, κτλ) και κάθε εστίας μόλυνσεως του ρέματος (παράνομες σωληνώσεις αποχετεύσεων, ρίψη μπαζών, κτλ).

▲ Εξέταση εάν και κατά πόσο είναι εφικτή η αποκάλυψη του ρέματος Αγ. Κωνσταντίνου σε όλο το μήκος του, με παράλληλη ανάπλαση της οδού Εθν. Αντιστάσεως Αγ. Κωνσταντίνου.

6. Η επιπλέον σύνδεση των ρεμάτων, που «εισέρχονται» στον πολεοδομικό ιστό και των υπάρχοντων χώρων πρασίνου μπορεί να σχηματίσει ένα **«πράσινο δακτύλιο»**, που θα περικλείει το μεγαλύτερο μέρος του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της πόλης και θα λειτουργεί ως ενιαία ενότητα με το αστικό και περιαστικό πράσινο.

Ο πράσινος δακτύλιος θα ενώνει τους πνεύμονες πρασίνου, που υπάρχουν σήμερα στην πόλη (Παπαστράτειο Δημοτικό Πάρκο, Δασύλλιο Αγίου Χριστόφορου, κοινόχρηστοι χώροι σχεδίου πόλης) στους οποίους προτείνονται έργα ανάπλασης.

7. Όσον αφορά την περιοχή **του παλιού Αγίου Χριστοφόρου προτείνονται τα εξής:**

- Το δασύλλιο του Αγ. Χριστοφόρου πρέπει να προστατευθεί, να γίνει καθορισμός των ορίων του, ώστε να μην υπάρχει πολεοδομική αμφισβήτηση αυτού.
- Να αναδειχθεί ο χώρος γύρω του παλιού ιερού ναού Αγίου Χριστοφόρου καθώς και ο χώρος έναντι του ναού, παλιά καφετέρια, που μπορεί να αξιοποιηθεί σα χώρος συνοδευτικός του ναού και σα χώρος αναψυχής των πολιτών.
- Να αναδειχθεί και επανασχεδιαστεί ο παλιός δρόμος από τον παλιό στο νέο Άγιο Χριστόφορο.
- Επίσης προτείνεται η ανάδειξη του δασικού μονοπατιού που καταλήγει στον Παλαιό Άγ. Χριστόφορο, στο αλσύλλιο που εκτείνεται μεταξύ των οδών Αγ. Χριστοφόρου και Νικολάου (πίσω από το καινούργιο Δημοτικό Σχολείο που έχει πρόσφατα κατασκευασθεί) με δημιουργία πρανούς αντιστήριξης από φυσικά υλικά για συγκράτηση του συνεχώς κατολισθαίνοντος εδάφους.

- Προτείνονται ακόμη δράσεις δεινροφύτευσης για αποκατάσταση των κατεστραμμένων δέντρων, σήμανση, τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων, καθαρισμός και ανάδειξη του παλαιού πολυβολείου στην είσοδό του.
- Ανάδειξη της διαδρομής από τον ιερό ναό μέχρι την περιοχή Δύο Ρέματα. με καθαρισμό, συντήρηση, σήμανση κλπ.
- Να σημειωθεί ότι πρωτεύουσα σημασία έχει η μελέτη και η κατασκευή ενός ολοκληρωμένου δικτύου πυρόσβεσης το οποίο θα περιλαμβάνει δεξαμενές ύδατος, πυροσβεστικούς κρουνοί και δίκτυο σωληνώσεων.

8. Όσον αφορά **το Πάρκο Αγρινίου** εξακολουθεί να ισχύει η δυσκολία ένταξης λόγω της απόφασης του ΣΤΕ. Μετά τη σχετική απόφαση μπορούν να προχωρήσουν μια σειρά μελέτες και η ήπια ανάπλαση του Πάρκου. Θέση του ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας (που αποτελεί πάγια θέση) είναι η διεξαγωγή Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού ειδικά για έργα μεγάλου ενδιαφέροντος, όπως είναι και το έργο της ανάπλασης του Πάρκου.

9. Υπάρχουν επίσης, **ελεύθεροι χώροι στην πόλη, σχολεία και ιεροί ναοί**, που μπορούν να αξιοποιηθούν σα χώροι αναψυχής και πρασίνου.

Εξέταση δυνατότητας αποκατάστασης του αρχοντικού Καμποσιώρα με παράλληλη ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου και ενοποίηση με τον περιβάλλοντα **χώρο της εκκλησίας Αγ. Αναργύρων**.

10. Σημαντική για το προτεινόμενο πρόγραμμα από πλευράς πρασίνου και αστικής ανάπτυξης, μπορεί να αναδειχθεί η **περιοχή περίξ αποθηκών Παπαπέτρου - Σταθμός Τρένου- Άγιος Δημήτριος**, για την οποία το ΤΕΕ Αιτ /νίας μπορεί να επανέλθει με πιο ολοκληρωμένη πρόταση.

11. **Ήπιος φυσικός και αναπτυξιακός σχεδιασμός για όλο τον νότιο άξονα της πόλης ήτοι στις περιοχές: Νέο Νοσοκομείο - ΚΤΕΛ - Αη Βασιλιώτικα - Άγιος Δημήτριος- Βοϊδολίβαδο**, καθώς αποτελεί τον ουσιαστικό άξονα ανάπτυξης της πόλης.

Προτείνεται να διανοιχθούν οι δρόμοι σαν ήπιας κυκλοφορίας, με δεινροφυτεύσεις - φωτισμό- ποδήλατο - πεζόδρομος κλπ.

12. Η προτεινόμενη δημιουργία των δύο κόμβων, στη συμβολή των οδών **Χ.Τρικούπη και Μ.Κατράκη και στην Ε.Ο. στη θέση του σταδίου**, σαφώς θα λειτουργήσει ανακουφιστικά για το κυκλοφοριακό πρόβλημα των περιοχών.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να εκπονηθούν οι μελέτες κυκλοφοριακής σύνδεσης, ρυθμίσεων αλλά και επιπτώσεων προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν προβλήματα.

Επιπλέον, αποτελεί επιτακτική ανάγκη και προτείνεται η επίλυση του πολύ έντονου κυκλοφοριακού προβλήματος **μπροστά από το ΚΤΕΛ**, με την πλέον δόκιμη και λειτουργική λύση.

13. Η περιοχή **Αη-Βασιλιώτικα**, πέραν της ελλιπούς εφαρμογής του σχεδίου πόλεως, φέρει έντονα στοιχεία κοινωνικής ανομοιογένειας. Μιλώντας, όμως, για ΒΑΑ θα πρέπει να έχουμε υπόψιν ότι τα μέτρα που αφορούν στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος θα πρέπει να συνδυάζονται με μέτρα που αφορούν την εκπαίδευση, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την προστασία του περιβάλλοντος. Συνεπώς, βασικός στόχος θα πρέπει να είναι όχι μόνο η ανάπλαση/διαμόρφωση του δομημένου ιστού, αλλά και ο συνδυασμός του με τα αντίστοιχα κίνητρα για κατοικία και λοιπές δραστηριότητες.

Επιπρόσθετα, η περιοχή αυτή οριοθετείται και από την Ζώνη που στο ΓΠΣ ορίζεται ως «Επιχειρησιακό Κέντρο – Ειδικό Πολεοδομικό Κέντρο». Η ζώνη αυτή φέρει χαρακτηριστικά πολύ διαφορετικά σε σχέση με το εμπορικό κομμάτι του κέντρου της πόλης και επομένως και η όποια επέμβαση ανάπλασης θα πρέπει να ανταποκρίνεται σε αυτό το χαρακτήρα.

14. Εξέταση δημιουργίας **ποδηλατοδρόμου** παράλληλα προς τον πράσινο δακτύλιο στα σημεία όπου οι κλίσεις της τοπογραφίας του ανάγλυφου το επιτρέπουν (σύμφωνα με τις αντίστοιχες προδιαγραφές).

15. Συγκεκριμένες δράσεις για τις ανάγκες **των κοινωνικών φορέων, προτείνεται να ενισχυθούν και άλλοι** που συμβάλλουν στην λειτουργία της πόλης και την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων.

16. Ήπιες παρεμβάσεις σε υπάρχουσες πολιτιστικές δομές, ιδιαίτερα στο χώρο και τις λειτουργίες **στο σύνολο Μουσείο- Βιβλιοθήκη**, με αναπλάσεις και ανάπτυξη ψηφιακών δράσεων στον εκσυγχρονισμό τους, ώστε να γίνουν περισσότερο επισκέψιμα και αξιοποιήσιμα από το κοινό, ιδιαίτερα τους νέους.

Στήριξη πολιτιστικών δομών και λειτουργιών, όπως **Λαογραφικό Μουσείο, ICOMOS κλπ.**

17. Δράσεις ενίσχυσης των τοπικών τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών και ιδιαίτερα του τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών.

Ενίσχυση των υπολοίπων δύο τμημάτων και αναζήτηση λύσης για την οριστική στέγαση των τμημάτων , για την φοιτητική εστία - CAMPUS- στο παλιό αεροδρόμιο, σύμφωνα με πρόταση Ομάδας Εργασίας του ΤΕΕ Αιτ/νίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Το ΤΕΕ Αιτ/νίας ευελπιστεί στη διεύρυνση της προγραμματικής συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και ιδιαίτερα με το Δήμο Αγρινίου, μέσα από τη συγκρότηση κοινών ομάδων εργασίας ή στην καλύτερη περίπτωση μιας Αναπτυξιακής Εταιρείας ΒΑΑ Αγρινίου.

Το ΤΕΕ Αιτ/νίας ελπίζει με τον τρόπο αυτό, να συμβάλλει ενεργά σένα ολοκληρωμένο και βιώσιμο σχέδιο ΒΑΑ για το Αγρίνιο, με ότι αυτό μπορεί να σημαίνει στις σημερινές συνθήκες χρηματοδοτικής και επιχειρηματικής ασφυξίας της τοπικής κοινωνίας.